

Tormóður Dahl, ídnaðarráðgevi

Ídnaðardepilin á Sundi er ein beinagrind — har er einki kjøt og blóð

Orð og myndir: Jan Müller

— Vit mugu gera okkum heilt greitt, um vit ynskja ein slíkan lívsstíl, sum ein slíkur risastórir ídnaðardepil leggur upp til. Tað meti eg vera av alstórum týðningi, og eg ivist stórliga í, um føroysk ídnaðarfólk ynskja at verða trunkað saman á ein slíkan hátt.

Tað er Tormóður Dahl, ídnaðarráðgevi sum sigur hetta. Tíðindablaðið Sosialurin hevur tosað við hann um nýggja projektið »Ídnaðardepilin á Sundi«.

Hetta er bert ein beinagrind. Her manglar bæði blóð og kjøt og fram um alt hjarta. Heilan hevur hann tó fingið við í projektið.

Tað er Tormóður Dahl, ídnaðarráðgevi sum sigur hetta í samrøðu við Tíðindablaðið Sosialin. Tormóður Dahl heldur, at tað hevur stóran týðning, at vit spyrja okkum sjálvi, um vit ynskja ein slíkan lívsstíl, sum henda við einum stórum ídnaðardepli.

— Vit eiga eisini at gera okkum greitt, at tað er munur á handilsfólki og ídnaðarfólki. Handilsfólk eru øðrvísi, tey vilja nakað annað. Kanst tú sigga fyrri teg t.d. ein Poul Mohr, sum skal leiga seg inn í ein slíkan bygging ella fyrri tað ein Bjarna Joensen, ein Olaf Olsen o.s.fr.

Eg dugi ikki at ímynda mær nógv av okkara ídnaðarleiðarum, sum í dag vilja gera tað. Kanska onkur.

Hvat viðvíkur tí, sum Pauli Ellefsen segði herfyri í Sosialinum, at vit ongar leiðarar hava, vil eg siga, at vit hava leiðarar og tað visir eisini okkara bruttotjóðarúrtøka, sum er millum tær størstu í heiminum.

Hvat viðvíkur »kjarnuni« í projektinum á Sundi sigur Tormóður Dahl m.a.

— Vit hava eisini sjálvir lagt uppskot fram um hesar spurningarnar, ein minitknologisk stovn, eina solumiðstöð, innkeypsmiðstöð, eftirlits- og kvalitetseftirlit o.s.fr. Alt hetta er lagt fyrri politikararnar men teir hava bert sultað tað ferð eftir ferð.

Altíð frá 1978 var einar 500 síður og snúði seg um allar hesar spurningar. Tað er als ikki lisið.

Viðvíkjandi virkisætlunini á Langasandi, so er har bæði blóð og kjøt. Har eru konkretar ætlanir fyrri tey 8 virkini.

Hetta projekt hevur liggið hjá politikarum og liggur tað enn. Tað er eisini sultað. Nú hómast tó ein glotti, við tað at grønt ljós er givið fyrri einum crab-stick virki.

Öv stórt ov skjótt

Tormóður Dahl heldur annars, at tað er skeivt at byggja ein ídnað á Sundi í so stórum skundi og hann heldur ikki, at tað er gott fyrri Havnina at fáa so skjóta urbanisering.

— Tað er so nógv annað, sum eisini skal rigga, tá tú byggir út í so stórum eindum og so stórum skundi. Tað er

bæði talan um vatnveiting, veganet o.s.fr.

So eg má enn einaferð vísa á, at eg sakni svar uppá fleiri spurningar. Eg sakni harmoniina í hesum.

Er hetta nakað, sum vit øll í Føroyum vilja. Er hatta nakað, sum vil gera okkum gott, er hetta nakað, sum ger okkum glað, ella er tað bert ein spurningur um at vinna pengar. Er yvirhøvur nokur mening við einum slíkum projekti!

— Men Hans Mortensen hevur víst á, at tørvur er á einum sunnum ídnaði, sum útflytir veruna. Er tað ikki gott.

— Vit hava sjálvir arbeitt við hesum spurningum leingi og hava lagt mong áhugaverd projekt fram, men tað er so tungt at fáa politikararnar at trúgva hesum.

Hevði ídnaðarstovan havt møguleikan at givið út fyra lítað offsett, so kanska kundi ein selt hugskotini skjótari. Tað hava vit ikki havt møguleikar til. Tverturímóti er projektið hjá ídnaðarstovuni skorið niður ár um ár.

Allir politikarar — ikki bert teir í Havn!

— Um nú onkur býráðspolitikari í Havn spurdi teg, um ráð um hann skal lata Hans Mortensen fáa

Tormóður Dahl, ídnaðarráðgevi her saman við John Smith og Árna Olafsson. Frá avdúkingini av projektinum »Ídnaðardepilin á Sundi«, á Hotel Føroyum í farnu viku

hatta øki til leigu ella keyps, hvat vildi tú tá sagt.

— Eg hevði sagt, at tann dag, at tað ber til at vísa, at kjøt, blóð og hjarta er inni í hasum bygninginum, tá kann ein betri gera sær tankar um tað.

— Men eg skal tó viðmerkja her, at talan er ikki bert um býarpolitikararnar í Havn. Tað skulu eisini býarpolitikararnir í Klaksvík, á Tvøroyri, í Vági o.s.fr. uttan mun til, hvar tað er, vera við til at avgera, um vit skulu hava ein slíkan ídnaðardepil. Eitt er heilt givið, at tað, sum hevur dripið íslenska búskapin, er, at allur ídnaðurin flutti til Reykjavíkar. Øki aðra staðni í landinum vóru heilt gloymd. Tað eri eg bangin fyrri skal fara at henda her. Eg eri bangin fyrri, at Havnin skal fara at vaksa, soleiðis at hon verður meira enn 1/3 av Føroyum. Um rætt varð, so skuldi hon ikki verið meira enn 1/5 av Føroyum.

Eg trúgvi heldur ikki, at tað er rætt móti restini af Føroya fólki, at fara undir slíkt projekt.

Politikararnir mugu tí ikki gloyma, at tað longu

Lívsstíllur

Eg trúgvi heldur ikki, at hetta er tann lívsstíllur, sum føroyingar vilja hava. Hvat vilja vit hava! Jú, allir føroyingar vilja hava egið hús, ein bát og okkurt pláss, har tú kann fáa frið.

Skulu vit hava eitt soverðið býarsamfelag í einum stóridnaði, sum vit kenna til nógv aðra staðni, so verða tað innantóm menniskju vit fáa. Tey ganga bara aftur og fram til arbeiðis og eru yvirstressað. Eg trúgvi ikki tey eru lukkulig.

Langasandur

Tormóður hevur í nøkur ár verið millum teirra, sum hava arbeitt við einum virkismiðdepli á Langasandi. Hann fevnir m.a. um turkvirki, ensiljasjvirki, svartkjaftavirki, virki til flatfisk og ymsan alifisk o.s.fr. Hann sigur:

— Har var neyv ætlan fyrri hvørt virki og varð hon vist fram í SMS fyrri trimum árum síðani — á Føroya Vikuni.

Politikararnir mugu tí ikki gloyma, at tað longu

fyriliggur ein virkismiðdepil. Bert ein lítill partur av honum hevur fingið grønt ljós t.v.s. 2 av 8 virkjum.

Mær dámar annars, at menn hava hugflog at taka upp tilíkt. At Havnin fær produktivt arbeiðspláss. Men eg trúgvi meira uppá eitt slíkt hugskot sum virkismiðdepilin á Langasandi, sum er meiri individuelt rættaður enn ein soverðin sentraliseraður ídnaðarmiðdepil. Hann hevur verið royndur í bæði Danmark og Noregi. Hann hevur ikki eydnast, men fyrri tann skuld, kann hann eydnast her. Men orsökini til, at eg eri ivasamur er kanska á meira filosofiskum bógv.

Ein handilsmiðstöð hevur eitt heilt annað slag av menniskjum. Meðan framleiðandi menniskju nógv meira eru individualistar í aðrar mátar. Tey eru sera ring at koyra inn í bás. Hetta er ikki bert nakað eg sigi, men hatta eru royndir, sum norðmenn hava havt.

Ímóti miðsavnan

— Er tað skeivt at fara undir ein slíkan miðdepil